

NU PREA ALBĂ CA ZĂPADA ȘI MOTANUL DESCĂLȚAT

de AL. POPOVICI

● Teatrul pentru tineret și copii *

Marin Moraru (Münchhausen), Geneveva Preda (Albă ca Zăpada), Gh. Vrinceanu (Tatăl din lună) și Mariana Oprescu (Radu)

Părăsind ipostaza (comodă) a basmului dramatizat, în a cărui galerie de personaje patrupelele (cele domesticate ca și cele silvestre) își disputau, fără glorie, rolul de protagonist, dramaturgia noastră pentru copii a descoperit noi orizonturi. Problemele de viață actuale ale copiilor, mai demne de luat în seamă și nu lipsite, virtual, nici de farmecul necesar cu care să-și câștige un auditoriu, au intrat în sfera preocupărilor autorilor noștri. E drept că titlurile pieselor se pot număra pe degete. Important este că noul profil dobândit de literatura dramatică pentru copii aduce promisiunea reflectării unor aspecte variate și inedite ale vieții copiilor de la noi.

Nu prea Albă ca Zăpada, recenta piesă a lui Al. Popovici, îmbogățește lista pieselor din această categorie cu încă un titlu. Și aici, ca și în precedentă sa piesă, *Băiatul din banca a doua*, tema muncii se întilnește din nou, ca un leit-motiv.

* Regia : D. D. Neleanu. Scenografia : Elena Simirad-Munteanu. Distribuția : Silvia Chicoș (Prezentatoarea); Mariana Oprescu, Zizi Bărbulescu (Radu, Motanul); Geneveva Preda, Luluca Bălălu (Cristina, Albă ca Zăpada, Cenușăreasa); Gh. Anghelută (Pompierul, Piticul, Omul din lună); Marin Moraru, Mișu Andreșcu (Împăratul, Münchhausen); Doina Șerban, Karin Rex (Mama vitregă, Vrăjitoarea, Mama din lună); Gh. Vrinceanu, Geo Dumitriu (Omul misterios, Făt-Frumos, Tatăl din lună); Ion Ilie Ion (Vircolacul).

Tinerii eroi ai piesei, Radu și Cristina, doi copii obișnuiți, al căror principal cusur este că nu se pot împăca aproape deloc cu munca, încearcă să se refugieze în lumea basmului. Ei socotesc, se pare, că vor afla acolo o țară de unde munca a fost izgonită, o țară a leneșilor apropiată de tipul celei imaginate de penelul lui Breughel, unde, chiar dacă nu aieargă puii gata prăjiți cu furculița în spinare, se poate totuși dormi tihnît (și suplimentar) la rădăcina unui arbore. Autorul oferă astfel lui Radu și Cristinei posibilitatea de a se transpune în situațiile pe care le trăiesc eroii din câteva basme. Asistăm — într-un anumit fel — la un „teatru în teatru“. Cristina joacă rolurile Albei ca Zăpada și Cenușăresei, roluri pe care visase — așa cum fac cei mai mulți dintre copii — să le trăiască aievea, și nu numai la gura sobei. (Al. Popovici nu nesocotește deci puterea de seducție a basmului și a feeriei, de la care împrumută întâmplări și personaje, chiar dacă numai ca pretext și dîndu-le o tentă umoristică.) Piesa este, în acest cadru, gîndită ca o discuție despre muncă, despre importanța ei în societatea noastră. În locul soluțiilor didactice, gata formulate, autorul caută să antreneze pe micii spectatori într-o experiență de viață specifică, pentru a descoperi ei înșiși aceste adevăruri despre caracterul înobilator al muncii și a adera la ele. Atunci cînd Făt-Frumos refuză s-o ia de soție pe Cristina, care îmbracă veșmintele Albei ca Zăpada, contraziind însă prin aversiunea ei față de muncă datele personajului, spectatorul-copil subscie din toată inima la verdictul împotriva trîndăviei emis de un personaj cu o astfel de „autoritate“ în lumea celor mici. (Gh. Vrînceanu a realizat personajul într-un mod detașat, refuzînd ostentația și ocolînd tonul sentențios.)

Am apreciat căutările autorului spre o formulă de spectacol atractiv, apropiat de genul estradei, din care să nu lipsească nici muzica, nici cupletul satiric, dar în care și poezia să-și aibă locul ei. Ni s-a părut însă că uneori — poate chiar din această ambiție — învelișul strălucitor al acțiunii nu permite urmărirea, cu destulă claritate, a firului ideii. Adeseori, la spectacol, copilul, lipsit de un tîlmaci, nu are cui adresa obsedantele și fireștile „de ce“-uri. Unele fragmente din text sînt rebele la o înlănțuire riguroasă — îndeosebi cele din partea a doua a spectacolului. Poate datorită faptului că, în urmărirea ideii pe care și-a propus s-o ilustreze, autorul a răspuns tentației parodiei (și în scopul evident, de a oferi, din loc în loc, câteva divertismente pentru adulți). Existența unor personaje concepute parcă pentru culoare, cu o funcție dramatică precară, se adaugă și ea acestui mic balast. (Vrăjitoarea, de pildă, pe care Doina Șerban o interpretează cu o gravitate comică și un aer ușor blazat, ca pe un amestec de girl, vampă și sportivă, ce-și leagă studiul, în ritm de twist, șoldurile, și își scoate, ca la sfîrșitul unui carnaval, nasul de cotoaroanță, confecționat din carton.)

În realizarea formulei de spectacol propuse, autorul a fost secundat îndeaproape, cu bune rezultate, de regizorul D. D. Neleanu. Spectacolul este antrenant, copiii participă cu interes la cele ce se petrec pe scena către care regizorul a înlăturat toate barierele. Acțiunea are un curs sprinten ca o apă de munte. Efectul este înviorător și copiii se urcă pe scenă, atunci cînd sînt solicitați, și rostesc (fără trac) poezii.

Ne pare rău că textul nu i-a rezervat Silviei Chicoș decît un comperaj a cărui țesătură este de multe ori anecdotică și care nu a solicitat îndeajuns realele resurse artistice ale actriței. Evident, micile istorioare despre copii din comperaj le spune cu un farmec greu de egalat. Cei doi eroi ai piesei au fost interpretați de Genoveva Preda (Cristina) și Mariana Oprescu (Radu), care au stăpînit sala prin verva neobosită și aerul cuceritor de copii teribili, realizat parcă fără efort. Tînărul actor Marin Moraru a înscris o reușită conturînd, cu savuroasă ironie, rolul unui împărat năting, dar, într-un al doilea rol (Baronul Munchausen), s-a mulțumit să imite un confrate. A făcut-o cu un haz nu prea științietor și adesea cu prețul dicțiunii. Gh. Angheluță a reeditat succesul din *Băiatul din banca a doua*, aducînd din nou în scenă figura jovială a vigilentului pompier de serviciu. A întruchipat de asemenea un Pitic — de fapt, un Guliver travestit în pitic — și un Om din lună, cu o dezinvoltură agreabilă, dar care uneori e derutant, întrucît pare alături de rol. Ion Ilie Ion a fost un vîrcolac... onorabil.

În conceperea cadrului scenografic, Elena Simirad-Munteanu a îmbinat soluții variate. Uneori, decorul amintește de desenele dintr-un album de jucării. Alteori e caricatural. Totdeauna, spiritual gîndit și funcțional.